

РІЗНОВИДИ ОЦІНЮВАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ КОМПАНІЇ

Міщенко В.А., Прищепя І.С., Тарабріна Н.О

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

Більшість практиків вважає, що прибуток визначається у вигляді різниці між доходами та витратами. Такий підхід має сенс лише у випадку чіткості урахування всього й розрахування усіх елементів даного терміну. В реальності цей показник можна використовувати для визначення лише попереднього підсумкового результату діяльності підприємства. Оцінка ж загальної успішності бізнесу компанії потребує приділення уваги й урахуванню інших видів прибутку на кожному з окремих етапів виробничого процесу. На жаль, такий підхід до оцінювання ефективності функціонування компанії не набув широкого розповсюдження на національних підприємствах.

Велика кількість абсолютних і відносних вартісних індикаторів дозволяють набагато краще оцінити й зрозуміти, наскільки ефективно працює підприємство. До ключових вартісних показників успішності роботи компаній в зарубіжній практиці відносять наступні фінансові індикатори: 1) валовий прибуток застосовується для визначення ефективності продажів. З підвищенням показника маржі краще працює підприємство; 2) маржинальний прибуток визначає пріоритетну вигідність продажу певного виду продукції й дозволяє визначати "точку беззбитковості" а також найбільш прибуткові й збиткові напрями діяльності компанії; 3) операційний прибуток показує успішність бізнесу і ефективність виготовлення і продажі підприємством своєї продукції. Важливим є зростання операційної маржі або хоча би залишення її на стабільному рівні; 4) чистий прибуток характеризує частину балансового прибутку підприємства, яка залишається після сплати податків, зборів та інших обов'язкових бюджетних платежів й направляється часто на поповнення фондів підприємства, резервів і для оптимізації виробництва; 5) EBIT(Earnings Before Interest and Taxes) характеризує величину прибутку до сплати податків та відсотків; 6) EBITDA(Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization) представляє операційний прибуток до сплати податків, витрат на амортизацію і відсотків за кредити. Він демонструє банку або інвестору про швидкість повернення компанії вкладених коштів; 7) EVA (Economic Value Added) – економічна додана вартість(різниця між EBIT і інвестованим капіталом IC) використовується для інвестиційної оцінки компанії в цілому й для оцінювання окремих напрямків бізнесу, інвестиційних проектів.

Приведені наряду з загальним і проміжні види прибутку визначаються на основі нормативних документів. Вони дозволяють на різних етапах виробничого процесу оцінити ефективність менеджерської діяльності. Чіткий аналіз дозволяє визначити стратегію відносно розвитку окремих видів продукції, стабільного одержання хороших фінансових результатів від інших продуктових груп а також своєчасно відреагувати на виробу з низькою або мінусовою рентабельністю. Всі проміжні види прибутку повинні знаходитися під контролем менеджменту.